

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อ - นามสกุล นางสาวประภาศรี แก้วคำ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
หน่วยงาน/กลุ่ม/ฝ่าย/ศูนย์ สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา
หัวข้อการพัฒนา AI Governance & Ethics หลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาลและข้อกำหนดในการ
ประยุกต์ใช้ AI
วิธีการพัฒนา อบรมผ่านสื่อการเรียนการสอน E-Learning
วันที่พัฒนา ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา สพข.๒
หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA) ระบบออนไลน์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสำคัญของจริยธรรมและการกำกับดูแล AI ผ่านกรณีศึกษาต่างๆ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม ธุรกิจ และชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อทำความเข้าใจหลักการและแนวทางจริยธรรม AI ระดับสากล รวมถึงแนวทางที่ใช้ในประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม
๓. เพื่อศึกษาแนวทางการกำกับดูแล AI ในองค์กร ตั้งแต่การวางโครงสร้างการบริหาร ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการบริหารความเสี่ยงจากการใช้ AI
๔. เพื่อเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ AI ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พร้อมทำความเข้าใจช่องว่างและแนวทาง พัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการใช้ AI อย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

สรุปเนื้อหา

AI Governance & Ethics คือ ระบบหรือกรอบการกำกับดูแลการพัฒนาและใช้งาน AI ให้มีความโปร่งใส ปลอดภัย รับผิดชอบ และตรวจสอบได้

AI Ethics คือหลักจริยธรรมที่กำหนดว่า AI ควรถูกออกแบบใช้อย่าง “ถูกต้อง เหมาะสม และไม่สร้างผลกระทบเชิงลบต่อมนุษย์และสังคม

หลักการจริยธรรมของ AI ที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. ความเป็นธรรม (Fairness) ต้องตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ฝึกฝน (Training Data) เพื่อลดอคติ (Bias) ไม่ให้ AI เลือกปฏิบัติ
๒. ความโปร่งใสและอธิบายได้ (Transparency & Explainability) ผู้ใช้งานต้องรู้เมื่อกำลังโต้ตอบกับ AI และต้องสามารถอธิบายเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจของ AI ได้
๓. ความรับผิดชอบ (Accountability) ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าใครคือผู้รับผิดชอบเมื่อ AI เกิดความผิดพลาด (Human-in-the-loop คือหัวใจสำคัญ)

๔. ความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety & Security) ระบบต้องทนต่อการโจมตี (Robustness) และมีมาตรการป้องกันข้อมูลรั่วไหล

๕. ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy) ต้องสอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (เช่น PDPA)

ธรรมาภิบาลของ AI ที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. นโยบายและแนวทาง (Policies) ต้องกำหนดมาตรฐานของการใช้ AI ภายในองค์กร ตลอดจนแนวปฏิบัติด้านจริยธรรม

๒. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) มีการประเมินผลกระทบก่อนใช้ AI และสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงทางสังคมและกฎหมาย

๓. การตรวจสอบและประเมินผล (Audit & Monitoring) มีการตรวจสอบระบบ AI อย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

๔. การกำกับดูแลข้อมูล (Data Governance) เรื่องของคุณภาพของข้อมูล จะต้องถูกต้องและมีความปลอดภัย

๕. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ใช้ นักพัฒนา ผู้กำหนดนโยบาย ประชาชน เป็นต้น

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ AI

๑. พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ต้องขอความยินยอมก่อนใช้ข้อมูล ห้ามใช้ข้อมูลเกินวัตถุประสงค์

๒. พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ได้มีการกำหนดห้ามนำ AI ไปสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ และเพื่อป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย

๓. กฎหมายลิขสิทธิ์ ในการใช้ AI สร้างเนื้อหาต้องไม่ละเมิดผลงานของผู้อื่น

แนวทางการประยุกต์ใช้ AI อย่างมีธรรมาภิบาล

๑. ควรตรวจสอบข้อมูลก่อนใช้

๒. มีมนุษย์กำกับ (Human-in-the-loop)

๓. เปิดเผยการใช้ AI ต่อผู้ใช้งาน

๔. ประเมินผลกระทบทางจริยธรรม

๕. จัดอบรมความรู้ AI Ethics ให้กับบุคลากร

บทเรียนที่สำคัญของการนำ AI ไปใช้ ได้แก่

๑. AI ไม่ใช่แค่เรื่องของเทคโนโลยี แต่เป็นเรื่องของ “ความรับผิดชอบต่อสังคม”

๒. การกำกับดูแลต้องทำตั้งแต่ขั้นออกแบบ (Ethics by Design)

๓. ข้อมูลที่ดี = AI ที่ดี

๔. ความโปร่งใสสร้างความเชื่อมั่น

๕. มนุษย์ต้องยังควบคุมการตัดสินใจสำคัญ

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล แต่ต้องตรวจสอบผลลัพธ์ก่อนนำไปใช้ เช่น ช่วยสรุปรายงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ควรตรวจทานก่อนส่งให้ผู้บริหาร
๒. ใช้ AI ในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อบูรณาการงานร่วมกัน
๓. จัดทำแนวปฏิบัติการใช้ AI ภายในองค์กร เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ต่อตนเอง มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยการใช้ AI เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานและงานข้อมูลงานด้านเอกสาร

- ต่อองค์กร สามารถนำข้อมูลจาก AI มาปรับใช้ในการวางแผนการทำงาน เพื่อลดระยะเวลาในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

“ดังนั้น การใช้ AI ในการปฏิบัติงานควรยึด ๓ หลัก ประกอบด้วย **จริยธรรม** ใช้อย่างถูกต้อง **ธรรมาภิบาล** ตรวจสอบได้ **กฎหมาย**คุ้มครองข้อมูลและสิทธิ”

ลงนาม.....

(นางสาวประภาศรี แก้วคำ)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส

ลงนาม.....

(นายบุญสม พรหมสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ ประภาศรี แก้วคำ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน

AI Governance & Ethics

หลักการจริยธรรม ธรรมภิบาล และข้อกำหนดในการประยุกต์ใช้ AI

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:00 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569

Ah.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

26e5905f

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ ประภาศรี แก้วคำ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
ความท้าทายของผู้นำภาครัฐในยุค VUCA world
(The Challenges of Government Leaders in VUCA world)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:00 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

131d4307

'AI Governance & Ethics สำหรับงานพัฒนาที่ดิน'

ผู้สรุป: นางสาวประภาศรี แก้วคำ | หน่วยงาน: สถาบันพัฒนาที่ดินอะเซเชียส สพช.2

วันที่: 20 กุมภาพันธ์ 2569

4 เสาหลักจริยธรรม AI (AI Ethics)

1
ความเป็นธรรม (Fairness):
ข้อมูลเกษตรต้องแม่นยำ ไม่ลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติ

2
ความโปร่งใส (Transparency): ตรวจสอบที่มาของคำแนะนำจาก AI ได้

3
ความรับผิดชอบ (Human-in-the-loop): มีมนุษย์ควบคุมเสมอ

4
ความปลอดภัย (Safety): รักษาความลับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลรัฐ

ประโยชน์ที่ได้รับ (Benefits)

- **ตัวเอง:** ทักษะดิจิทัลแอปกรรต ทำงานไวและแม่นยำ
- **องค์กร:** งานบริการโปร่งใส ลดเวลาการค้นหาข้อมูล (Efficiency)

• ธรรมเนียมและกฎหมาย (Governance & Law) •

- **Risk Management:** ประเมินผลกระทบก่อนเริ่มใช้ AI
- **Data Governance:** ควบคุมคุณภาพข้อมูลดินและเกษตร
- **Legal Check:**
  - PDPA: ข้อมูลเกษตรต้องได้รับความยินยอม
  - พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์: ไม่สร้าง/ส่งต่อข้อมูลเท็จ
  - ลิขสิทธิ์: ใ้ AI สร้างสรรค์งานโดยไม่ละเมิด

การนำไปใช้จริงใน สพด.อะเซเชียส (Application)

สรุปรายงาน: ใช้ AI ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลงานพัฒนาที่ดิน + ตรวจสอบ (Verify)

เพิ่มประสิทธิภาพ: ค้นหาข้อมูลข้ามหน่วยงานเพื่อบริการเกษตรกรได้เร็วขึ้น

สร้างมาตรฐาน: ทำแนวปฏิบัติ (Guideline) ให้คนในองค์กรใช้ AI

Checklist 3 ขั้นตอน ก่อนใช้ AI สรุปงาน:

1. ตรวจสอบที่มา: ข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่?
2. Verify ข้อมูล: ความถูกต้องของเนื้อหาหลัก?
3. รักษาความลับ: ไม่ใส่ข้อมูลส่วนบุคคล/อ่อนไหว?

